

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2025 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2026

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7. DENETİM BULGULARI	9
8. EKLER	22

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2025 Yılı Gelir Gerçekleşme Tablosu (Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde) 4

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu4

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirket
BKMYS	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemi
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GYMY	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
HES	Hidroelektrik Enerji Santralleri
HYS	Harcama Yönetim Sistemini
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KMYKK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
MKE	Makine ve Kimya Endüstrisi
MYS	Muhasebe Yönetim Sistemi
OPİ	Operasyonda İnovasyon

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Tahsisli Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması
2. Taşınmazların Fiili Envanterinin Yapılmaması
3. Muhasebe Yetkilisinin Bilgisi ve Yetkisi Dışında Açılmış Banka Hesaplarının Bulunması
4. Taşınmaz Satışlarında İlgili Taşınmazın Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Kullanılarak Kayıtlardan Çıkarılması
5. DSİ tarafından Kurulan Güneş Enerjisi Santralinde Üretilen ve Tüketilen Enerji Bedelinin Mahsuplaşarak Safı Usulle Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. İdarenin İşgal Edilen Taşınmazları İçin Füzuli Şagillerden Ecrimisil Talep Edilmemesi
2. Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması
3. Hesaplanan Revize Birim Fiyatların Resmi Rayiç ve Analizler Yerine Yaklaşık Maliyetlerle Karşılaştırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'la 18 Aralık 1953 tarihinde kurulmuş ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir. Merkezi Yönetim kapsamında olup ülkemizdeki su kaynaklarının planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesinden sorumlu, yatırımcı bir kuruluştur.

Kurum, faaliyetlerini 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 6200 sayılı Kanun, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun ile 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun'a göre yürütmekte olup, 15.7.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 121'inci maddesinde görev ve yetkileri özetle şu şekilde sıralanmıştır:

- Taşkın sular ve sellere karşı koruyucu tesisler meydana getirmek,
- Sulama tesislerini kurmak, sulama sahalarında harita ve planları yapmak veya yaptırmak,
- Sulak alanları ıslah etmek, erozyon kontrolü ile ilgili etüt ve planlama işleri ve ağaçlandırma çalışmaları yapmak,
- Akarsularda ıslahat yapmak,
- Söz konusu maddede belirtilen işlerin her türlü etüt ve projelerini yapmak veya yaptırmak,
- Tesislerin yapılması hususunda her türlü mali imkânları araştırmak,
- Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılıp kamu yararı bulunan ve Genel Müdürlüğün vazifesi ile ilgili işlere ait proje ve keşif evrakını tetkik ve tasdik etmek,
- Genel Müdürlüğün bu maddede belirtilen çalışmaları için gerekli olan tesisleri yapmak veya yaptırmak, teçhiz etmek, kiralamak ve bakımlarını temin etmek,
- Genel Müdürlüğün vazifesi içinde bulunan işlerin yapılmasına lüzumlu gayrimenkulleri kanunlarına göre geçici olarak işgal etmek veya istimlak etmek veya satın almak,
- Genel Müdürlüğün çalışma konusuna giren işleri yapmaya lüzumlu malzeme, makine, teçhizat ve taşıtları seçmek, sağlamak, çalıştırmak ve icabında kira mukabili vermek

ve bunlar için gerekli tamir atölyeleri ile tesisleri kurmak ve işletmek,

- Kullanılmış suları tekrar kazanmak maksadıyla gerekli tesisleri yapmak veya yaptırmak,
- Sınır aşan ve sınır oluşturan sular konusunda görev alanı ile ilgili çalışmalar yapmak,
- Kamu kurum ve kuruluşları ile yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere eğitim, etüt, planlama, proje hazırlama, müşavirlik, laboratuvar ve kontrollük hizmeti vermek,
- Su tahsislerini yapmak, yerüstü ve yeraltı sularını kalite yönünden izlemek,
- Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek,
- Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

Ayrıca Kuruma, 5488 sayılı Tarım Kanunu, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 5543 sayılı İskân Kanunu ile verilen görevler bulunmaktadır.

Bunun dışında; 10 Aralık 2025 tarihli ve 33103 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yüzer Güneş Enerji Santralleri Kurulmasında Su Yüzeyi Kullanımına ve Kiralanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" gereği baraj gölleri, suni göller ve kanal yüzey alanlarında yüzer güneş enerji santrali başvurularının alınması ve değerlendirilmesi, fizibilite ve projelendirme esasları ile kiralama usul ve esaslarının belirlenmesi ve tesislerin işletilmesi, bakımı ve tasfiyesi ile ilgili görevleri bulunmaktadır.

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na (KMYKK) ve Kamu İhale Mevzuatına tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

DSİ, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çerçevesinde Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı kamu tüzel kişiliğine sahip özel bütçeli bir kuruluştur. Üst yönetim birimi Ankara'daki Genel Müdürlük makamı olup Genel Müdürün idaresi altında merkez teşkilatı ile taşra teşkilatından teşekkül etmektedir. Genel Müdür, görevlerinde kendisine yardımcı olmak üzere beş Genel Müdür Yardımcısı görevlendirebilir. Merkez teşkilatı Daire Başkanlıkları ve eşdeğer statüdeki Birim Başkanlıkları ve Müşavirliklerden; taşra teşkilatı ise Bölge Müdürlüklerinden oluşmaktadır. Merkez teşkilatı birimleri ana hizmet, danışma ve denetim ile yardımcı hizmet fonksiyonlarını üst yönetim adına takip etmektedir. Bölge Müdürlükleri ise kendi görev sahaları kapsamında fonksiyonların tümünü merkez teşkilatı adına yürüten yönetim birimleridir. Türkiye genelinde akarsu havzaları dikkate alınarak yapılandırılmış durumda biri

geçici olmak üzere 25 adet Bölge Müdürlüğü bulunmaktadır.

Bölge Müdürlükleri teşkilatı altında şube müdürlükleri veya başmühendislikler ile bunlara bağlı şeflik ve mühendislikler yer almaktadır. Bunlar Bölge Müdürlüğü adına belli bir coğrafi alanda görevli ve/veya entegre bir projeyi/işletmeye alınmış tesisleri sevk ve idareden sorumludur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)'nin ihtiyacı olan sulama, içme ve kullanma suyunun temini maksadıyla geçici statülü olarak oluşturulan KKTC Proje Şube Müdürlüğü ise Lefkoşa'da bulunmaktadır.

Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilatında 31.12.2025 itibarıyla 23.863 personel istihdam edilmektedir.

Kurum, Hidroelektrik Enerji Santralleri (HES) elektrik üretimi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile; Su Kullanım Hakkı Anlaşması çerçevesinde yapacağı sözleşmelerde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile; içme suyu tesislerinin yapımı ve devir süreçlerinde ise Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Sulama Birlikleri ile irtibat halindedir.

1.3. Mali Yapı

DSİ, 5018 sayılı KMYKK'nin (II) sayılı Cetvelinde yer alan özel bütçeli bir kuruluş olup, işlemlerini bu Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

Kurumun muhasebe hizmetlerinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemi (BKMYS) kullanılmaktadır. Muhasebe hizmetleri Genel Müdürlük ve 25 Bölge Müdürlüğü olmak üzere 26 muhasebe birimi tarafından yürütülmekte ve merkezde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından konsolide edilmektedir. Sosyal Tesislere ait muhasebe kayıtları ilgili birimlerde tutulmakta, mali tabloları ise Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nda toplanmaktadır.

Kurumun mali yapısına ilişkin olarak 31.12.2025 itibarıyla bütçe gelirleri ile bütçe giderlerinin gerçekleşmeleri aşağıda verilmektedir.

1.3.1 Gelirler

Kurumun 2025 yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu'na göre; yılsonu gelir toplamı 202.136.073.608,38 TL olup, 190.318.322.669,68 TL'si Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerden, 3.978.842.504,79 TL'si ise teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden

oluşmaktadır. 2025 yılı gelirlerinin birinci düzey ekonomik kod bazında dağılımı aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1: 2025 Yılı Gelir Gerçekleşme Tablosu (Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde)

Gelir Bütçesi	Gelir Tahmini (TL)	Yılsonu Gerçekleşme (A)	Gerçekleşme/Gelir Tahmini (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.755.800.000,00	3.978.842.504,79	144,4
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	189.246.217.000,00	190.318.322.669,68	100,6
Diğer Gelirler	5.473.430.000,00	6.918.720.192,43	126,4
Sermaye Gelirleri	114.300.000,00	934.978.191,89	818,0
Red ve İadeler (-)	0,00	14.789.950,41	
Toplam Gelir	197.589.747.000,00	202.136.073.608,38	102,3

1.3.2 Giderler

Kurumun 2025 yılı toplam bütçe gideri 227.713.859.618,62 TL olarak gerçekleşmiştir.

2025 yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu'na göre kurumun harcamalarının birinci düzey ekonomik kod bazında dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Gider Bütçesi	Sene Başı Ödenegi	Revize Ödenek	Gerçekleşen	Sene Başı Ödenegine Göre Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	26.655.566.000,00	29.658.839.000,00	29.474.920.152,40	110,6
SGK Devlet Primi Giderleri	4.753.174.000,00	5.139.229.000,00	5.080.102.960,14	106,9
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	3.714.278.000,00	4.235.942.900,00	3.945.228.433,75	106,2
Cari Transferler	542.129.000,00	457.262.000,00	456.876.315,17	84,3
Sermaye Giderleri	161.354.600.000,00	189.489.729.996,89	188.704.940.757,16	117,0
Sermaye Transferleri	590.000.000,00	51.791.000,00	51.791.000,00	8,8
Toplam Gider	197.609.747.000,00	229.032.793.896,89	227.713.859.618,62	115,2

Yukarıda yer alan bütçe giderleri ve ödenekler tablosuna göre; toplam bütçe giderlerinin yaklaşık %82,9'u Sermaye Giderleri tertibinden yapılan ödemeler olup, bu tutar Kurumun gerçekleştirdiği yatırım projelerinin toplam tutarını göstermektedir.

Kurumun 2025 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna bakıldığında ise; 2025 yılı faaliyetleri ile 252.972.670.096,09 TL tutarında net gelir elde edildiği, 60.555.072.879,94 TL faaliyet gideri yapıldığı görülmüş olup, faaliyet sonucu 192.417.597.216,15 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, DSİ bünyesinde bulunan misafirhane, yemekhane, eğitim ve dinlenme tesisi ve kreş adı altında yer alan birimlerin gelir ve giderleri, Kurum bütçesi içerisinde yer almayıp, Sosyal Tesisler başlığı altında muhasebeleştirilip, konsolide edilerek raporlanmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

DSİ, 5018 sayılı KMYKK'na tabi özel bütçeli bir kuruluş olup, işlemlerini bu Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49'uncu ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip, Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ile belirlenmiştir. Bu düzenlemelere göre, muhasebe sistemi tahakkuk esaslı olup, mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu idaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsamaktadır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak Değişim Tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği ile Kamu İç Kontrol Yönetmeliği 05.03.2025 tarihli ve 32832 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, Kamu İç Kontrol Yönetmeliği’nin “Yürürlükten kaldırılan usul ve esaslar” başlıklı 28’inci maddesinin birinci fıkrasında “(1) 31/12/2005 tarihli ve 26040 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar yürürlükten kaldırılmıştır.” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca mezkûr maddenin ikinci fıkrasında “Yürürlükten kaldırılan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların iç kontrole ilişkin hükümlerine yapılmış olan atıflar bu Yönetmeliğe; ön malî kontrole ilişkin hükümlerine yapılmış olan atıflar ise Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğine yapılmış sayılır.” ifadesine yer verilmektedir.

Söz konusu mevzuat değişiklikleri göz önüne alındığında; Kurumun iç kontrol sistemi ile ön malî kontrol sistemine ilişkin tespit ve değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır:

Kontrol Ortamı Standartları

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlanmış ve yürütülmüştür. İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare stratejik amaç ve hedeflerine yönelik kurumsal risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiş ve bu konudaki çalışmaları yeterlidir. İdare faaliyet ve süreçlerine yönelik risklerini (operasyonel riskler, suistimal riskleri, teknolojiye ilişkin riskler vb.) tam ve doğru şekilde belirlemiş ve bu konudaki çalışmaları yeterlidir. Risklerin (kurumsal riskler ile faaliyet ve süreçlere ilişkin riskler) değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmış ve yeterlidir.

Kontrol Faaliyeti Standartları

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliği'ne uygun olarak kurulmuştur. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. Kurumun iç kontrol sistemi ile mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde mevzuata uygun olarak kurulmuştur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdarenin iş ve işlemlerinin kaydı, sınıflandırılması, korunması ve erişimini de kapsayan, belirlenmiş standartlara uygun arşiv ve dokümantasyon sistemi oluşturulmuştur. Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi mevcuttur. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna

raporlanmaktadır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak mevzuata uygundur. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 20 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 15'i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur ve yeterlidir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün 2025 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsisli Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

Mülkiyeti DSİ'ye ait olup, diğer kamu kurumlarına tahsis edilen taşınmazlar ile mülkiyeti diğer kamu kurumlarına ait olup DSİ'ye tahsis edilen taşınmazların mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı KMYKK'nin:

“Taşınmaz tahsisi” başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği, tahsis edilen taşınmazın amaç dışı kullanılamayacağı ifade edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde; “tahsis kavramı”, mülkiyeti kendilerinde kalması koşuluyla kamu idarelerince, kanunlarında belirtilen kamu

hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazların, birbirlerine veya köy tüzel kişiliklerine; Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin ise, Maliye Bakanlığınca hizmetin devamı süresince bedelsiz olarak kamu idarelerinin veya köy tüzel kişiliklerinin kullanımına bırakılması olarak tanımlanmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında ise, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olarak tanımlanmış ve kayıtların belgeye dayanmasının esas olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda, mülkiyeti Hazineye veya kamu idarelerine ait olup bir başka kamu idaresinin kullanımına tahsis edilen taşınmazların, tahsis edilen kamu idaresinin mali tablolarında gösterilmesini teminen Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 27.04.2015 tarih ve 90192509010.034167 sayılı yazısında tahsis işlemi kapsamında kamu idareleri ve muhasebe birimlerince yapılacak işlemler belirtilmiştir.

Buna göre; taşınmaz maliki kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; 500 Net Değer Hesabına (11.Tahsis Edilen Taşınmazlar) borç, ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabına (02.Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar) alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına (13.Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) alacak kaydedilecektir. Bu kayıtlar taşınmazın mülkiyet kayıtlarının bulunduğu muhasebe birimlerince yapılacaktır.

Yapılan incelemede, DSİ tarafından diğer kamu kurumlarına tahsis edilen taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarının alt kodlarında muhasebeleştirilmediği; DSİ'ye tahsis edilen taşınmazların ise muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür. Bu durum, Kurumun mali tablolarında 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabında hataya sebebiyet vermektedir.

2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilen söz konusu hususun 2025 yılında da devam ettiği görülmektedir. Her ne kadar kamu idaresi cevabında, 2026 yılında Taşınmaz Bilgi Sistemi (TBS) geliştirme sürecinin tamamlandığı ve test ortamında kontrollere

başlanıldığı bildirilmişse de, sürecin henüz tamamlanmadığı anlaşıldığından, Kurumun 2025 yılı mali tablolarında tahsisli taşınmazlar hatalı görülmektedir.

Sonuç olarak, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretebilmesi açısından mülkiyeti DSİ'ye ait olup diğer kamu kurumlarına tahsis edilen taşınmazlar ile mülkiyeti diğer kurumlara ait olup DSİ tarafından tahsisli kullanılan taşınmazların, Kurumun mali tablolarında yer alması için gerekli çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazların Fiili Envanterinin Yapılmaması

Kurum tasarrufunda bulunan taşınmazların, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerinin öngördüğü şekilde fiili envanterlerinin yapılmadığı ve muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in;

“Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin, kamu idarelerine ait taşınmazların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olduğu ve kayıtların belgeye dayanmasının gerektiği belirtilmiştir.

“Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde, Yönetmelik’in 5’inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların, bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden aşağıdaki şekilde kayıtlara alınacağı;

a) Taşınmazların fiili envanterinin, emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedileceği,

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilmesi gerektiği, muhasebe birimlerinin, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 01.10.2014 tarihi itibarıyla çıkaracağı ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapması gerektiği, Yönetmelik’in 5’inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı, belirtilmiştir.

Buna göre, idarelerin mevcut taşınmazlarıyla, içinde bulunulan yılda edindikleri ve elden çıkardıkları taşınmazları miktar ve değer olarak takip etmek için kayıt altına almaları ve emlak vergisi değerleri üzerinden fiili envanter işlemlerini 30.09.2014 tarihine kadar tamamlamaları, 01.10.2014 tarihinde envanter bilgilerine göre muhasebe kayıtlarını yapmaları, 31.12.2017 tarihine kadar da maliyet bedeli veya rayiç bedel tespit çalışmalarını tamamlayarak taşınmazların mevcut muhasebe kayıtlarını yeni değerleriyle güncellemeleri gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, bu gerekliliklerin yerine getirilmediği görülmüştür. Bu durum, Kurumun mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların tespit ve takibini zorlaştırmakta, ayrıca taşınmazların tam ve doğru olarak muhasebe kayıtları ile mali tablolara yansıtılmasını engellemektedir.

2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilen söz konusu hususun 2025 yılında da devam ettiği görülmektedir. Her ne kadar kamu idaresi cevabında, 2026 yılında TBS geliştirme sürecinin tamamlandığı ve test ortamında kontrollere başlanıldığı, envanter kaydı yapılan verilerin güncellenmesi ve muhasebeleşme işlemlerinin yapılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığına görüş sorulduğu ve bu görüş doğrultusunda işlem yapacakları bildirilmişse de, sürecin henüz tamamlanmadığı anlaşıldığından Kurumun 2025 yılı mali tablolarında taşınmazların fiili envanterinin doğruyu yansıtmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak, Kurumun tasarrufunda bulunan taşınmazların fiili envanterinin yapılması ve muhasebe kayıtlarına yansıtılması için gerekli çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Muhasebe Yetkilisinin Bilgisi ve Yetkisi Dışında Açılmış Banka Hesaplarının Bulunması

İdarenin merkez ve taşra teşkilatı birimleri adına, muhasebe yetkilisinin kontrolü ve yetkisi dışında açılmış banka hesaplarının bulunduğu ve bu hesaplarda yer alan tutarların muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

5018 sayılı KMYKK'nun "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri olarak tanımlanmış ve bu işlemleri yürütenlerin muhasebe yetkilisi olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu Kanun'a göre; muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin

yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur.

09.08.2018 tarihli ve 30504 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan tek hazine kurumlar hesabının işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik’in “Kamu idarelerine ait banka hesapları” başlıklı 12’nci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idarelerinin ödemeleri için ilgisine göre Kurum Tek İdare Ödeme/Ödeme Özel Hesabı; yine aynı maddenin ikinci fıkrasında kamu idarelerinin tahsilatları için ilgisine göre Kurum Tek İdare Tahsilat/Tahsilat Özel Hesabı kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı maddede Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın uygun görüşüyle kamu idarelerince ödeme veya tahsilat alt hesapları açılabileceği belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik’in “Uygulamaya geçiş ve hesapların kapatılması” başlıklı 29’uncu maddesinin birinci fıkrasında; Tek Hazine Kurumlar Hesabı uygulamasına geçiş ile birlikte uygulama kapsamına alınan kamu idarelerinin mevcut hesaplarının kapatılarak bu Yönetmelik’te belirtilen şekilde yeni hesaplar açılacağı ve kapatılacak hesaplarda yer alan tutarların, hesabın kapatıldığı tarihte ilgisine göre Kurum Tek İdare Tahsilat veya Kurum Tek İdare Tahsilat Özel Hesabına aktarılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; kamu idarelerine ait tüm mali işlemlerin muhasebe sistemi içerisinde usulüne uygun, saydam ve izlenebilir şekilde kayda alınmasının; tahsilat ve ödemelere ilişkin işlemlerin Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulaması kapsamında belirlenen banka hesapları üzerinden yürütülmesinin; uygulamaya geçişle birlikte mevcut banka hesaplarının kapatılarak bakiyelerinin ilgili Kurum Tek İdare Tahsilat veya Tahsilat Özel Hesaplarına aktarılmasının ve tüm bu süreçlerin muhasebe yetkilisinin sorumluluğu altında mevzuata uygun biçimde gerçekleştirilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemede; Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulaması kapsamında olan İdarenin, merkez ve taşra teşkilatları adına muhasebe yetkilisinin kontrolü dışında kamp hesabı, konferans salonu hesabı, merkez çay ocağı hesabı, koruma ve güvenlik hesabı, burslu öğrencilerin transfer hesabı gibi isimler altında açılmış banka hesaplarının bulunduğu görülmüştür. Söz konusu bu hesapların Yönetmelik’in yürürlük tarihinden önce açılmış olan hesapların kapatılmamasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, banka mevcutlarının gerçek durumları ile kayıtlı değerleri arasındaki uygunluğun sağlanması amacıyla; tüm banka hesaplarının Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına uygun olacak şekilde muhasebe birimleri ile ilişkilendirilerek muhasebeleştirilmesi ve bilançoda raporlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınmaz Satışlarında İlgili Taşınmazın Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Kullanılarak Kayıtlardan Çıkarılması

Kamu idaresi tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre satışı yapılan taşınmazların, kayıtlı değeri yerine satış değeriyle kayıtlardan çıkarıldığı ve bunun sonucunda taşınmazın kayıtlı değeriyle satış bedeli arasındaki olumlu farkın gelir kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri açıklayan 170'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; amortisman ve değer düşüklüğü karşılığı ayrılmış olan maddi duran varlıkların, kayıtlı değeri üzerinden ayrılmış amortismanlar ile değer düşüklüğü karşılığı düşüldükten sonra kalan tutarın varlığın net değeri olduğu, söz konusu varlıkların amortismanına tabi olanlarında net değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, diğerlerinde ise kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, oluşan olumlu veya olumsuz farkın, ilgisine göre faaliyet gelir veya gider hesaplarının değer ve miktar değişimleri yardımcı hesaplarına kaydedilerek muhasebeleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 250 Arsa ve Araziler Hesabı'nın işleyişini düzenleyen 172'nci, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı'nın işleyişini düzenleyen 174'üncü ve 252 Binalar Hesabı'nın işleyişini düzenleyen 176'ncı maddelerinde; satılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması; arsa ve araziler için kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600 Gelirler/630 Giderler hesaplarına, diğer maddi duran varlıklar için satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600/630 hesaplarına kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, satış bedellerinin ilgisine göre 100 Kasa veya 102 Bankalar Hesabı'na ya da ilgili diğer hesaplara kaydedileceği ifade edilmiştir.

DSİ 1. Bölge (Bursa), 3. Bölge (Eskişehir), 4. Bölge (Konya) ve 12. Bölge (Kayseri) Müdürlüklerinde yapılan incelemede, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değeri yerine satış değeriyle kayıtlardan çıkarıldığı ve taşınmazın kayıtlı değeriyle satış bedeli arasındaki olumlu

farkın gelir kaydedilmediği, bunun sonucunda mali tablolarda 600 Gelirler Hesabı'nın olması gerekenden daha düşük görüldüğü tespit edilmiştir.

2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilen söz konusu hususun 2025 yılında da devam ettiği görülmüşse de, kamu idaresi tarafından 2026 yılında Taşınmaz Bilgi Sistemi "TBS"nin geliştirildiği ve satışı yapılan taşınmazların, kayıtlı değeri yerine satış değeriyle kayıtlardan çıkarılması ve bunun sonucunda taşınmazın kayıtlı değeriyle satış bedeli arasındaki olumlu farkın gelir kaydedilmemesine yönelik TBS üzerinde uygulama testlerinin devam ettiği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi tarafından söz konusu çalışmaların tamamlanarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre satışı yapılan taşınmazların, satış bedeli yerine kayıtlı değeriyle kayıtlardan çıkarılması ve taşınmazın kayıtlı değeriyle satış bedeli arasındaki olumlu/olumsuz farkın gelir/gider hesaplarına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: DSİ tarafından Kurulan Güneş Enerjisi Santralinde Üretilen ve Tüketilen Enerji Bedelinin Mahsuplaşarak Safi Usulle Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından Güneş Enerjisi Santrali'nde (GES) üretilen ve tüketilen elektrik bedellerinin gayri safi usule göre ayrı ayrı muhasebe kayıtlarında gösterilmesi gerekirken, birbirinden mahsup edilerek (safi usulle) muhasebeleştirildiği görülmüştür.

5018 sayılı KMYKK'nun; "Bütçe ilkeleri" başlıklı 13'üncü maddesinde, tüm gelir ve giderlerin gayri safi olarak bütçede gösterilmesi gerektiği ve belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesinin esas olduğu hükme bağlanmıştır.

Benzer şekilde GYMY'nin "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde, gelir ve giderlerin herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; İdarenin gelir ve giderlerinin gayri safi usule göre ayrı ayrı muhasebeleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Ancak, DSİ 4. Bölge (Konya) ile 5. Bölge (Ankara) Müdürlüklerinde yapılan incelemede, idarenin pompaj istasyonu ve idari binalarının elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla kurduğu GES tesisinde üretilen elektriği kendi ihtiyacı için kullandığı, tüketimden arta kalan kısmı ise TEİAŞ'ın elektrik dağıtım sistemine verdiği (sattığı) ve sisteme verdiği elektrik miktarından gelir elde ettiği görülmüştür. Ancak mali tablolarda ürettiği elektrik

bedelini ve tükettiği elektrik bedelini gayri safi usul esasına göre ayrı ayrı muhasebeleştirilmesi gerekirken, ürettiği miktardan tükettiğini düşmekte ve aradaki fark miktarına karşılık gelen tutarı gelir /gider olarak muhasebeleştirdiği tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle giderlerin gelirlerle mahsuplaştığı durumda mali tablolarda GES'e ilişkin gelir ve giderlerin gerçeği yansıtmadığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, İdarenin mali tablolarının gerçek ve doğru durumu yansıtabilmesi için, gelir ve giderlerin birbirinden mahsup edilmeden ayrı ayrı muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdarenin İşgal Edilen Taşınmazları İçin Fuzuli Şagillerden Ecrimisil Talep Edilmemesi

Bölge Müdürlüklerinin mülkiyetindeki taşınmazların fuzuli şagiller tarafından işgal edildiği, söz konusu işgallere ilişkin kurum tarafından yapılmış resmi tespitler olmasına rağmen fuzuli şagillerden ecrimisil talep edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.

Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir." denilmektedir.

Ancak yapılan denetimler sonucunda;

- DSİ 1. Bölge (Bursa) Müdürlüğünün mülkiyetindeki taşınmazlarda fuzuli şagiller tarafından; betonarme bina ve baraka yapıldığı, seracılık faaliyeti ile bahçecilik faaliyetinde bulunulduğu, termal otel işletmesi ile kafe ve çay bahçesi işletmesinin olduğu,

- DSİ 6. Bölge (Adana) Müdürlüğünün mülkiyetindeki taşınmazlarda fuzuli şagiller tarafından kafe ve restoran işletmeciliği yapıldığı, özel sektörcce işletilen düğün salonlarının olduğu,

- DSİ 20. Bölge (Kahramanmaraş) Müdürlüğünün mülkiyetindeki taşınmazlarda fuzuli şagiller tarafından: baraj yüzeyinde yüzen hobi evi yapıldığı, baraj kamulaştırma alanlarında kaçak ahır, kulübe inşa edildiği ayrıca bahçecilik faaliyetlerinde bulunulduğu görülmüştür.

İşgal edilen taşınmazlara ilişkin kurum tarafından 2026 yılında Ecrimisil Genelgesi taslağı hazırlandığı ve tüm teşkilatın bilgilendirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, işgal edilen DSİ mülkiyetindeki taşınmazlarla ilgili olarak Kurumun çıkardığı Ecrimisil Genelgesinin uygulanması ve bu kapsamda 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi uyarınca ecrimisil talep edilmesi ve gerekmektedir.

BULGU 2: Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

Mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbiri ile uyumlu olmayan taşınmazların olduğu ve bunlara ilişkin cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde "cins tashihi" kavramı; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmış; "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihi yapılması için

gerekli işlemlerin yapılması gerektiği; “Kayıt değişikliği işlemleri” başlıklı 11’inci maddesinde ise, kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçümü değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtların kapatılarak yeni kayıt tesis edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, taşınmazların cins tashihi işlemlerine başlanıldığı ancak henüz tamamlanmadığı, dolayısıyla mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbiri ile uyumlu olmayan taşınmazların bulunduğu görülmüştür.

2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer verilen söz konusu hususun 2025 yılında da devam ettiği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin birbiri ile uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Hesaplanan Revize Birim Fiyatların Resmi Rayiç ve Analizler Yerine Yaklaşık Maliyetlerle Karşılaştırılması

İdare tarafından gerçekleştirilen teklif birim fiyatlı yapım işlerinde, iş kalemi miktarlarının değişmesi durumunda hesaplanan revize birim fiyatın resmi rayiç ve analizler yerine yaklaşık maliyetlerle karşılaştırıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na göre ihale edilen yapım işlerinde, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ekinde yer alan Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme’nin kullanılması zorunludur. Anılan Sözleşme’nin “İş kalemi miktarının değişmesi” başlıklı 28’inci maddesinin ikinci fıkrasında, herhangi bir iş kaleminin miktarında %20’yi aşan artışın meydana gelmesi ve toplam artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1’ini geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyatın maddede belirtilen formül kullanılarak revize edileceği ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca söz konusu maddede, formüle göre hesaplanan revize birim fiyatın, o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kâr ve genel gider dâhil) hesaplanan birim fiyatı geçemeyeceği, iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise, bu fiyatın Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin yeni birim fiyat tespitine ilişkin

hususların yer aldığı 22'nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınarak hesaplanacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla, anılan Sözleşme hükümleri uyarınca, teklif birim fiyatlı yapım işlerinde herhangi bir iş kalemi için revize birim fiyat hesaplanmasını gerektiren şartlar oluştuğunda ilgili formüle göre hesaplanan revize birim fiyatın resmi birim fiyatı geçip geçmediği kontrol edilmelidir. Söz konusu iş kalemine ait resmi birim fiyatın bulunmaması halinde ise, Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre yeni birim fiyat tespit edilmeli ve düşük olan fiyatın revize birim fiyat olarak uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, DSİ 1. Bölge (Bursa) Müdürlüğü'ne ait aşağıdaki tabloda yer alan teklif birim fiyatlı yapım işlerinde, ilgili iş kalemleri için revize birim fiyat hesaplaması yapılmış olmakla birlikte, söz konusu revize birim fiyatların resmi rayiç ve analizlerle karşılaştırılmaksızın yalnızca yaklaşık maliyet ile kıyaslanmak suretiyle belirlendiği görülmüştür. Her ne kadar yaklaşık maliyet analizlerinin resmi rayiç ve analizlerden oluştuğu durumlarda karşılaştırma yapılacak resmi rayiçler açısından farklılık oluşmuyor olsa da, yaklaşık maliyetin resmi rayiçlere göre belirlenmediği veya yaklaşık maliyet analizinde mükerrer pozların yer aldığı durumlarda yaklaşık maliyet resmi analiz ve rayiçlerden farklı olacağından; revize fiyat hesaplanırken öncelikle resmi analizlere göre rayiç belirlenmesi ardından hesaplanan revize fiyat ile resmi rayiçlerin karşılaştırılması ve düşük olanın revize fiyat olarak ödenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, hesaplanan revize birim fiyatın yaklaşık maliyet yerine, varsa ilgili iş kalemine ait resmi analiz ve güncellenen rayiçlerle, yoksa yeni birim fiyat tespit usulü ile bulunan fiyatlarla karşılaştırılması; düşük olan fiyatın revize birim fiyat olarak uygulanması ve yapılan hesaplamaların belgeye bağlanması hususunda gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Yaklaşık Maliyet ile Karşılaştırma Yapılan İşler Listesi	
Sıra No	İşin Adı
1	Bursa Mustafakemalpaşa Kestelek Pompaj Sulaması
2	Bursa Keles Dağdibi Göleti Sulaması Kısmi Nam-ı Hesabına Yaptırılması
3	Kocaeli Karamürsel İnebeyli Göleti Sulaması İkmal
4	Bursa Orhangazi Üreğil Pompa İstasyonu Cebri Boru Hattı Yenilenmesi 2. Kısım
5	Bursa Karacabey Yeşildere Barajı Sulaması

6	Yalova Çınarcık Ortaburun Göleti Sulaması İkmali
---	--

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Tahsisli Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması	2024	Kısmen Yerine Getirildi	Kurum tarafından gerekli çalışmaların başlatıldığı görülmüştür.
Taşınmazların Fiili Envanterinin Yapılmaması	2024	Kısmen Yerine Getirildi	Kurum tarafından gerekli çalışmaların başlatıldığı görülmüştür.
Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması	2024	Kısmen Yerine Getirildi	Kurum tarafından gerekli çalışmalara başlanıldığı görülmüştür.
Taşınmaz Satışlarında İlgili Taşınmazın Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Kullanılarak Kayıtlardan Çıkarılması	2024	Kısmen Yerine Getirildi	Kamu idaresi tarafından gerekli işlemlere başlanıldığı görülmüştür.